

Passava per allí

L'ex-conseller d'Immigració i Ciutadania, Rafael Blasco, durant la seua declaració, dijous de la setmana passada, al judici del cas Cooperació. Darrere seu, Augusto César Tauroni, l'altre principal acusat.

Com si es tractara d'una casa ma-leïda, on hagueren tingut lloc fe-nòmens paranormals, la seu de la Conselleria d'Immigració i Ciutadania està tancada amb pany i forrellat. És una finca de dues plantes, modesta pel que acostuma a ser un edifici d'aquestes característiques, però totalment renovada i en un indret privilegiat: al bell mig de València, a la tranquil·la plaça de Sant Nicolau, rere l'església del mateix nom on cada dilluns s'arregleren les dones que, seguint la tradició, van i tornen caminant des de casa –des d'allà on tinguem la casa– tres dilluns seguits per tal de suplicar-li un favor al sant.

Després de les eleccions valencianes del 2007, embogit en plena onada de grans esdeveniments, extasiat per la seua segona majoria absoluta i sense saber ben bé on reubicar el conseller Rafael Blasco, el president Francisco Camps va obrar un acte de caritat cristiana i va crear la Conselleria de Solidaritat i Ciutadania, rebatejada el 2009 amb el nom d'Immigració i Ciutadania, amb un pressupost minúscul i unes atribucions molt inferiors a la de qualsevol altre departament. Una cura d'humilitat per a algú com Blasco, conseller amb tots

L'inici del judici de la primera peça del 'cas Cooperació', que s'allargarà fins al març i pot dur Rafael Blasco 14 anys a la presó, ha mostrat l'estratègia de l'ex-conseller valencià: malgrat ser un departament molt i molt petit, desconeixia el desviament de les ajudes al Tercer Món.

els presidents de la Generalitat –des del socialista Joan Lerma fins a Camps mateix, passant pels també conservadors Eduardo Zaplana i el transitori José Luis Olivas– i que ja acumulava experiència en set departaments, alguns de tan relle-

vants com Presidència, Sanitat o Territori i Habitatge.

La conselleria solidària únicament va tenir una legislatura de vida, però. En passar els comicis del 2011, Camps va afanyar-se a extingir-la, tot i que allà no sols havia trobat refugi Blasco i el seu equip personal de col·laboradors habitual, sinó també Gotzone Mora, professora de la Universitat del País Basc fins el 2006 i amb carnet del PSOE fins que el 2008, quan ja exercia com a secretària autonòmica d'Immigració al País Valencià, va demanar el vot pel PP i en va resultar expulsada.

La designació de Mora, un caprici de Camps en plena ofensiva dels populars contra el govern espanyol de José Luis Rodríguez Zapatero per la seua negociació amb ETA, fou l'única concessió que van permetre a la Conselleria en qüestió. De fet, Blasco s'hi va envoltar d'amics que, com ell, no van volar enfilats a les ales de la gavina fins que l'administració del PP els va oferir caliu. És el cas de Josep Maria Felip, provinent de la lluita antifranquista i proper a la maçoneria; d'Alexandre Català, professor de dret constitucional de la Universitat de València; de Tina Sanjuan, secretària autonòmica i a l'estructura de la Generalitat des dels temps de Lerma; Marc Llinares, que després del seu pas per Immigració i Ciutadania va trobar refugi en la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, o Francesc Xavier Llopis, cap de gabinet de Rafael Blasco. Que tots ells foren coneguts pel seu nom normalitzat evidencia que no eren afins al PPCV, on això resulta una anomalia.

“Aquella era una conselleria molt menuda, on tothom es coneixia i podies veure què feia el del despatx del costat, perquè les portes acostumaven a estar obertes”, va explicar Rafael Blasco dijous passat, 9 de gener, davant els tres membres de la sala civil i penal del Tribunal Superior de Justícia valencià (TSJCV) que han començat a jutjar-lo conjuntament amb vuit persones més –entre les quals, Felip, Català, Sanjuan, Llinares i Llopis– per l'adjudicació de diversos contractes a la Fundació Cyes, que va esmerçar més d'1,7 milions d'euros en la compra d'habitatges i garatges a València, a més d'algunes plaques solars, i només 42.000 euros a projectes de desenvolupament al Tercer Món, l'objecte autèntic de la subvenció.

Els nou acusats: Tina Sanjuan, Tauroni, Alexandre Català, Blasco, Josefa Cervera i Marcial López (de Cyes), Josep M. Felip, Xavier Llopis i Marc Llinares.

Conill, gat i rabosa. A Blasco, el cap de la trama corrupta que desviava els diners, l'alzireny Augusto César Tauroni, li deia “Roger Rabbit”. Així consta en les trucades telefòniques interceptades per la policia, per bé que, en conversa amb els funcionaris del departament, també l’anomenava “el jefe”. Segons l’ex-conseller, una expressió molt usual que no implica que fóra el seu amic. “Si m’ho permeteu”, va etzibar a la presidenta del tribunal, que també ho és del TSJCV, Pilar de la Oliva, “supose que a vós, ací, també...” Blasco no va acabar el símil, però en acabar la seua declaració, convenientment aconsellat pel seu advocat, el prestigiós penalista Javier Boix, va disculpar-se “per si de cas no era oportú algun acudit que he fet al matí”.

El totpoderós ex-conseller va declarar durant sis hores: quatre de matí, quan va contestar a la fiscalia i l’acusació popular, i dues de vesprada, quan va ser el torn de les defenses dels acusats. L’única part a què es va negar a respondre va ser l’Advocacia de la Generalitat, personada en el cas per ordre d’Alberto Fabra.

Més que no un conill, dijous passat Blasco va semblar un gat o una rabosa. Es va defensar potes enlaire i ungles cap amunt, una mica nerviós però amb l’oratoría exquisida que l’ha convertit en el polític –presidents a banda– més important de la història democràtica valenciana. La línia argumental de la seua intervenció era que un conseller signa però no supervisa cada adjudicació, una

tasca que va delegar en els tècnics, a més de matisar que la presumpta empresa corrupta, Cyes, “exclusivament va ser contractada en quatre de les vuit conselleries” per què va passar i va perdre 17 concursos a què va concórrer al llarg de tots aquests anys.

Blasco va admetre que, de menut, Tauroni era veí seu a Alzira (Ribera Alta) i que amb el temps va mantenir-hi una “relació amistosa”, però que no era un amic. Les converses interceptades per la policia, en canvi, denoten una sintonia plena, fins al punt que el dia que abandona el Consell, Tauroni li telefona per animar-lo i dir-li “cal resistir i aguantar el tipus”, una frase que recorda el “Luis, sé fuerte” que li va enviar per escrit el president espanyol, Mariano Rajoy, a l’ex-tresorer del PP Luis Bárcenas. Precisament, un missatge de text enviat per Tauroni a Blasco afirmava que “de pitjors n’hem eixit”. Segons el principal imputat en la causa, “de les 66 converses enregistrades, tan sols cinc corresponen a la meua etapa com a conseller, i 22 d’elles duren menys de 18 segons”. Quan el sumari ja era obert, però, Blasco va ser fotografiat pel centre de València trucant des d’una cabina pública. Potser per això

En qualsevol cas, el fiscal va poder provar que l’any 1997 una empresa de Tauroni va sufragar un dinar de 8.000 euros de la revista cultural *Contrastes*, en el consell editorial de la qual hi havia Blasco. També va deixar clar que un dels germans de la nissaga, Bernardo Blasco,

va ser soci seu en una empresa, i que a l’agenda personal de Tauroni figuraven els telèfons de diversos familiars directes de l’aleshores conseller.

Blasco en cap moment no va negar el desviament de les subvencions, sinó tan sols que en fóra el culpable, malgrat la tensíssima reunió del 31 de juliol del 2008 a la seu de la Conselleria, quan Teresa Clemente, cap de servei, va negar-se a signar l’acta d’adjudicació de les ajudes conjuntament amb dos funcionaris més, entre els quals el cap d’àrea Sergio Fernández Aguado, per considerar que Cyes no reunia els requisits d’experiència que marcava la convocatòria.

“Abans de l’existència de la Conselleria, les ajudes a la cooperació s’atorgaven discrecionalment i per un valor de fins a 900.000 euros. Va ser en crear-la que es van obrir a tothom”, va dir l’ex-conseller. En realitat, el 50% de les ajudes anteriors es concedien per concurs públic.

El fet cert és que els tres funcionaris de lliure designació que van posar peròs a l’acta de Cyes van tocar el dos durant els quatre mesos següents, i que la becària que va inspeccionar els hipotètics treballs fets a Nicaragua, va donar fe de la seua inexistència. Durant la vista es va saber que Tauroni fins i tot va enviar informació a Blasco perquè aquest, a les Corts, contestara a la diputada Mònica Oltra, de Compromís, i que li va trametre diverses imatges dels treballs que teòricament s’estaven duent a terme a l’Amèrica Central.

Va ser aleshores quan Blasco va deixar anar una de les frases que desviaren els focus del nucli central de la causa. Va dir que no sap enviar un correu electrònic, va autoqualificar-se de “no massa lúcid” i de “cor de bona ànima”, i a fi de no involucrar-lo encara més, va negar-se a afirmar que Xavier Llopis, el seu veterà cap de gabinet, siga amic seu: “Ja em fa por pronunciar la paraula amistat!”.

Tauroni tampoc no en sabia res.

L'endemà, divendres 10 de gener, va arribar el torn d'Augusto César Tauroni, que també va delegar tota la responsabilitat en els funcionaris de la Conselleria, “cap dels quals no és assegut ací [com a acusat]”. “És curiós que ningú no diguera ni pruna sobre la compra dels pisos” per part de Cyes, va reblar Tauroni, que va definir el procediment de l'adjudicació de la subvenció amb un símil taurí: “Com els bous quan es dirigeixen cap a la plaça, tot anava encaixonat”.

“Com que tot sovint l'administració ajuda els sindicats i les associacions a adquirir les seues, em va semblar que Cyes adquiriria els habitatges per establir-hi la seua oficina tècnica”, va explicar.

Ell va desenvolupar la funció d'enllaç entre Rafael Blasco i Cyes, capitanejada per Marcial López i Josefa Cervera. “Blasco sempre mira d'ajudar la gent”, va advertir. En el seu cas, va ingressar 418.000 euros per unes obres de canalització d'aigua que no es van dur a terme: “Jo havia de dissenyar la casa, no construir-la”, va excusar-se a preguntes del molt incisiu fiscal Vicente Torres.

—No eren massa diners, per una feina com aquella? —va demanar-li.

—Segons la nostra Constitució, vivim en una societat de lliure mercat.

Tauroni va admetre haver enviat un correu electrònic a Blasco titulat “Argumentos para ridiculizar a Ángel Luna”, síndic socialista a les Corts quan va esclatar el cas i l'oposició va exigir-hi explicacions, va dir que era empresari les 24 hores del dia —“sempre busque la manera de facturar i guanyar diners”— i va relativitzar el “de pitjors n'hem eixit” que li va escriure a Blasco. “És com a la presó, que tots diem ‘ja eixirem’, cosa que no significa que isquem junts”.

Tot seguit van emmanillar-lo i va tornar a Picassent. Aquest dimarts, més.

Víctor Maceda

El periodista Sergi Castillo Prats ha escrit ‘Tierra de saqueo’, un llibre que aplega els principals episodis de corrupció del País Valencià de manera amena i ben estructurada.

Tal com s'afirma a l'obra, el ‘cas Cooperació’ és dels menys onerosos, però el més reprobable.

“Aquesta vegada, Blasco no se salvarà”

Com es poden explicar els grans casos de corrupció del PPCV en un llibre de 500 pàgines i no en una enciclopèdia?

—He agrupat i ordenat la feina de molts periodistes valencians, una cosa que calia fer. Com a periodista, em sobtava i em preocupava que no hi haguera cap llibre que parlara de la corrupció que hem patit al País Valencià. Amb l'allau de notícies sobre la matèria, tots plegats havíem perdut una mica la perspectiva. Sentia la necessitat que ens aturàrem momentàniament i analitzar allò que ens ha passat, relacionant uns casos amb els altres, que és el que faltava. El meu treball, en definitiva, és el mèrit de molta gent.

—**Vau treballar sis anys com a corresponsal a Benidorm, el trampolí polític del president valencià Eduardo Zaplana, que va ser-ne l'alcalde —del 1991 al 1993— gràcies a una moció de censura. Amb ell a la Generalitat, del 1995 al 2002, van esclatar casos com el de l'Ivex i Terra Mítica. Va semblar-hi les llavors del camp tan florit que hi ha ara?**

—Zaplana va dissenyar el model basat en els grans projectes temàtics i els grans esdeveniments, apujant l'autoestima dels valencians fins al punt de fer-nos creure que érem el centre del món. En realitat, era una forma de negoci, d'afavorir un seguit d'empreses i de xarxes clientelars. Conjuntament amb Oriola, Benidorm és el bressol de la corrupció valenciana, i haver-hi treballat m'ha servit de molt.

—**En efecte, al vostre llibre interconnecteu els protagonistes principals d'aquest serial negre.**

—És que la majoria de vegades no es tracta de fenòmens aïllats. Les empreses que apareixen en la trama de factures falses del *cas Terra Mítica* ja s'havien beneficiat de l'adjudicació del mapa sonor i del mapa verd de Benidorm. En aquest sumari també hi ha implicat Enrique Ortiz, l'empresari clau del *cas Brugal*. A Terra Mítica van treballar Lubasa i Hormigones Martínez, que després han estat relacionades amb el *cas Gürtel*... Quant a les xarxes de corrupció, no hi ha hagut campistes i zaplanistes. Tot ha estat una gran xarxa. Tant Sonia Castedo i Luis Díaz Alperi [campistes] com José Joaquín Ripoll [zaplanista] freqüentaven el vaixell d'Ortiz, per exemple.

—**L'ombra de la corrupció sempre ha planat més sobre Zaplana que no sobre Camps, però al primer no el van imputar mai, i el segon, va haver de dimitir el càrrec.**

—I això que n'hi havia proves evidents, com aquells enregistraments dels empresaris en què es deia que [l'empresari Vicente] Conesa li duïa els diners a Zaplana, o la seua participació directa en el *cas Naseiro*, quan afirmava que es gastava molts diners en política i que volia comprar-se un Opel Vectra de 16 vàlvules. L'esquerra valenciana va demonitzar tant Zaplana que l'arribada de Camps va ser alliberadora, va significar una glopada d'aire fresc. Provenia de la